

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 4.4.2006
KOM(2006) 155 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

Zemědělská situace v Evropské unii

Zpráva za rok 2004

{SEK(2006) 423}

Úvod

1. „Zemědělská situace v Evropské unii – zpráva za rok 2004“ byla dokončena v září 2005 a je vydávána společně s obecnou zprávou o činnosti Evropské unie. Začátkem roku 2005 byla vydána zvláštní publikace v angličtině s názvem „Zemědělství v Evropské unii – statistické a hospodářské informace za rok 2004“. Tato zpráva pojednává v devíti kapitolách o nejzávažnějších tématech předmětného roku.

1. HOSPODÁŘSKÁ SITUACE A PŘÍJMY ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ

2. Rostlinná výroba byla v roce 2004 ve srovnání s předchozím rokem vyšší. Co se týče živočišných produktů (tj. masa, mléka a jiných mléčných výrobků), vyprodukovali zemědělci buď stejné nebo větší množství, v závislosti na konkrétním produktu. Obecně řečeno byli zemědělci v deseti nových členských státech svědky podstatného zvýšení svých příjmů, protože začali dostávat přímé platby podle společné zemědělské politiky. V některých z 15 „starých“ členských států zaznamenali zemědělci zvýšení příjmů, v jiných pokles. Hlavní příčinou takového poklesu příjmů bylo to, že zemědělci museli platit více za palivo, hnojiva a krmiva. V celé Evropské unii vzrostly příjmy v zemědělství o 3 %. Tyto příjmy byly rozděleny tak, že prvních 20 % zemědělských podniků obdrželo 70 % celkových zemědělských příjmů a horních 50 % zemědělských podniků obdrželo 90 % celkových zemědělských příjmů.
3. Světové hospodářství rostlo v roce 2004 podle odhadů tempem 5 %. To bylo nejvyšší tempo od sedmdesátých let a bylo důsledkem podpůrných makroekonomických politik, historicky nízkých úrokových sazeb a zejména silného růstu některých nastupujících hospodářství, jakým je např. Čína. Ceny ropy v průběhu roku prudce stoupaly a v říjnu 2004 dosáhly vrcholu kolem hodnoty 55 USD za barel. Odhaduje se, že v Evropské unii činil hospodářský růst 2,5 %. Euro zaznamenalo rekordní poměr vůči dolaru v únoru a rok ukončilo s kurzem 1,36 USD.
4. V prvních devíti měsících 2004 byla celková hodnota zemědělských vývozů EU ve srovnání s stejným obdobím v roce 2003 stabilní. Celková hodnota dovozů vzrostla za prvních devět měsíců roku oproti stejnému období v roce 2003 o 4 % (EU je už druhým po sobě následujícím rokem čistým dovozcem hovězího masa). Celkový obchodní deficit v oblasti zemědělských produktů se v prvních devíti měsících prohloubil a dosáhl částky 3 miliardy EUR, ve srovnání s 2 miliardami EUR v roce 2003. Výše intervenčních zásob se snížila v případě masa a mléčných výrobků, ale očekávalo se, že zásoby obilovin díky výjimečné sklizni 2004 a nízkým cenám na světovém trhu s obilovinami vzrostou.

2. VÝVOJ POLITIK A INICIATIVY V OBLASTI PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ V ROCE 2003

2.1. Reforma SZP

5. V červnu 2003 byl odsouhlasen balíček reforem společné zemědělské politiky (SZP). Ústředním prvkem této reformy byl „režim jednotné platby“ – podpory oddělené od produkce, která (od roku 2005 dále) zahrnuje a nahrazuje mnohé dřívější přímé podpory zemědělcům.

6. Druhá vlna reformy byla odsouhlasena v dubnu 2004. Vztahuje se na odvětví tabáku, olivového oleje, bavlny a chmele. Významný podíl s produkcí spojených plateb poskytovaných těm zemědělcům, kteří tyto plodiny pěstují, bude převeden na režim jednotné platby oddělené od produkce (začleněný do SZP v červnu 2003). Platby budou muset být v souladu s horizontálními povinnostmi, jako je křížová shoda, modulace a finanční disciplína. Reformy vstoupí v platnost v roce 2006 (pro chmel v roce 2005).

2.2. Politika v oblasti jakosti

7. Přijetím nařízení (ES) č. 383/2004 vnesla Komise do své politiky na ochranu názvů zemědělských produktů větší průhlednost. Komise navíc vypracovala Příručku o nařízeních Společenství, která vysvětluje účel, působnost a důsledky nařízení (EHS) č. 2081/92 a (EHS) č. 2082/92, určujících politiku EU v oblasti jakosti. V průběhu roku přidala Komise do seznamu chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení 49 názvů; v současnosti seznam obsahuje 681 produktů.

2.3. Ekologické zemědělství

8. V červnu 2004 Komise vyhlásila Evropský akční plán pro ekologické potraviny a zemědělství. Tento dokument analyzuje současný stav ekologického odvětví a stanoví celkový rámec politiky pro tuto oblast. Určuje rovněž 21 akcí, včetně regulačních iniciativ, k rozvoji politiky podporující vyvážený rozvoj daného odvětví. Plán je výsledkem veřejných konzultací, které probíhaly v posledních třech letech a na kterých se podílely členské státy, instituce Společenství, zúčastněné strany a všichni zájemci.

2.4. Propagační opatření

9. Stejně jako v předchozích letech pokračovala Komise v propagaci prodeje zemědělských produktů jak uvnitř, tak vně EU. V roce 2004 bylo schváleno spolufinancování řady nových programů na propagaci produktů. Třináct z nich bylo vyhlášeno v zemích mimo EU (mezi jinými v Japonsku, Rusku, USA, Kanadě a Brazílii). 46 nových programů bylo schváleno na propagaci produktů uvnitř EU.

2.5. Zjednodušení zemědělských právních předpisů

10. Zjednodušení bylo nadále důležitým cílem i v roce 2004. Jedním z jeho účelů je učinit právní předpisy co nejjasnějšími, nejprůhlednějšími a nej přístupnějšími. Druhým je omezit administrativu zatěžující zemědělce a různé vnitrostátní orgány, které odpovídají za provádění společné zemědělské politiky v členských státech.

2.6. Státní podpory

11. V říjnu 2004 přijala Komise nařízení (ES) č. 1860/2004 o podpoře *de minimis* pro zemědělce a rybáře. Toto nařízení zprošťuje členské státy povinnosti zaslat předem Komisi oznámení, když chtějí poskytnout zemědělcům a rybářům vnitrostátní podporu, pokud podpora nečiní více než 3 000 EUR na příjemce. Tato iniciativa pomůže zemědělcům a rybářům, kteří se dostanou do finanční krize.
12. V průběhu roku 2004 přijala Komise řadu rozhodnutí týkajících se státních podpor, které byly dříve poskytnuty na propagaci a reklamu zemědělských produktů. Co se

týče státních podpor poskytovaných členskými státy, obdržela Komise 252 oznámení navržených opatření v zemědělství a zemědělsko-průmyslovém odvětví. Námitky nevznesla proti 212 z těchto opatření.

2.7. Pomoc potřebným

13. Evropská unie pokračovala ve svém programu pomoci potřebným rozdělováním zemědělských produktů z intervenčních zásob sdružením, která se starají o nejchudší osoby v členských státech. Během roku 2004 byly takto rozděleny produkty v hodnotě asi 214 milionů EUR.

2.8. Nejvzdálenější regiony

14. V říjnu 2004 přijala Komise návrh nařízení Rady zaměřený na reformu režimů podpor pro zemědělství v nejvzdálenějších regionech EU. Účelem této reformy je zlepšit řízení režimů. Reforma usiluje zejména o změnu filozofie, na níž je založen způsob poskytování pomoci, například podněcováním k účasti na rozhodování.

2.9. Informační opatření týkající se SZP

15. Komise pokračovala ve svém úsilí vysvětlovat SZP zemědělcům, jiným stranám a široké veřejnosti. Za tím účelem schválila spolufinancování 31 opatření určených k informování lidí o SZP. Opatření zahrnují semináře, konference, publikace a produkci audiovizuálních médií. Sama Komise uspořádala řadu akcí, jako jsou tiskové konference, veřejná projednávání a konference. Zúčastnila se také pěti zemědělských veletrhů konaných v různých členských státech.

2.10. Informační a komunikační technologie

16. V roce 2004 se investovalo do údržby a dalšího rozvoje informačních systémů GŘ pro zemědělství. Vývoj byl dán dvěma hlavními událostmi: rozšířením EU a zavedením akruálního účetnictví.

2.11. Poradní výbory a vztahy s institucemi reprezentujícími obchod

17. V roce 2004 se konalo na 85 porad poradních výborů a pracovních skupin, na nichž se Komise radila s přítomnými zástupci četných zúčastněných organizací a informovala je. Evropský parlament svolal 15 plenárních zasedání. GŘ pro zemědělství se jich účastnilo, kdykoli parlament projednával témata s významem pro záležitosti venkova a zemědělství. GŘ pro zemědělství poskytlo odpověď nebo se podílelo na odpovědích na 616 dotazů vznesených poslanci Evropského parlamentu.

3. ZEMĚDĚLSKÉ TRHY

3.1. Rostlinné produkty

18. Na světové úrovni produkce **obilovin** v hospodářském roce 2003/4 oproti roku předchozímu vzrostla. V EU však výrazně poklesla. Světové zásoby obilovin se dále snížily, pro rok 2003/4 se tyto zásoby odhadují na 260 milionů tun, oproti 320 milionům tun v roce 2002/3 a 380 milionům tun v roce 2001/2. Poprvé za několik

let vyprodukovala EU méně obilovin, než spotřebovala; zvláště zřetelný schodek byl zaznamenán u pšenice a kukuřice.

19. **Olejnata semena** se pěstují pro lidskou spotřebu a na pokrutiny využívané ke krmení zvířat. Navzdory výbornému počasí v Evropě v roce 2004, které umožnilo, aby se výnosy zotavily z nízké úrovně zaznamenané v předchozím roce, byla EU nadále čistým dovozcem olejnatých semen.
20. Z pohledu světového trhu s **cukrem** byl hospodářský rok 2003/4 opět „přebytkovým“ rokem, v němž byla produkce vyšší než spotřeba. Brazilští zemědělci zaměřující se na cukr, kteří jsou zdaleka největšími producenty cukru na světě, dosáhli v produkci opět nového rekordu. V EU pokračovala dlouhodobá tendence snižování plochy oseté cukrovkou a produkce roku 2003/4 byla výrazně nižší než v předchozím roce. Nižší výroba se projevila na produkci cukru „C“, nepodléhajícímu kvótám, který musí být buď vyvážen bez vývozní subvence nebo převáděn do následující kampaně.
21. Komise navrhla reformu **cukerného** režimu a v září 2003 zveřejnila výsledky analýzy tří alternativ budoucího režimu. V průběhu roku 2004 byly tyto alternativy podrobně projednávány s členskými státy a s hlavními zúčastněnými stranami. V červenci 2004 vydala Komise sdělení Radě a Evropskému parlamentu, v němž formulovala své návrhy na budoucí společnou organizaci trhu s cukrem. Podstatou návrhu je výrazné snížení ceny cukrové řepy, které by bylo částečně kompenzováno přímými platbami.
22. Evropská unie je hlavním světovým producentem **olivového oleje** a na světové nabídce se podílí zhruba ze tří čtvrtin. Druhá vlna reformy SZP přijatá v dubnu 2004 počítá s reformou tohoto odvětví. Jmenovitě minimálně 60 % průměrných plateb spojených s produkcí, které zemědělci obdrželi v období 2000–2002, bude převedeno na nároky podle režimu jednotné platby. Zemědělské podniky pěstující olivy, které jsou menší než 0,3 hektaru, obdrží všechny své platby spojené s produkcí, aby se tak zjednodušily postupy pro menší zemědělce a zajistil se jim stabilní příjem.
23. V roce 2003 začala Komise zjednodušovat pravidla týkající se **čerstvého ovoce a zeleniny**. V této práci pokračovala i v roce 2004.
24. EU pěstuje jen malý podíl **banánů**, které spotřebuje, a zbytek dováží z afrických, karibských a tichomořských zemí (zemí AKP) a z řady dalších třetích zemí, zejména Střední a Jižní Ameriky. V roce 2004 bylo s ohledem na přistoupení deseti nových členských států umožněno dovést další množství právě do těchto států, a to v období od 1. května do 31. prosince 2004.
25. EU je vrcholným světovým vývozcem **vína**. K jejím hlavním trhům patří Spojené státy, Švýcarsko, Kanada a Japonsko. V roce 2004 dosáhla hodnota vývozu regionu EU 5 miliard EUR. V oblasti společné organizace trhu s vínem přijala Komise v roce 2004 řadu opatření, aby tak vzala ohled na situaci v deseti nových členských státech. Pro hospodářský rok 2004/5 určila také směrný finanční příděl na restrukturalizaci a přeměnu vinic.

3.2. **Živočišné produkty**

26. EU je předním světovým producentem **mléka** a zaujímá v tomto směru druhé místo za Indií, kde většina mléka pochází od buvolů. Na třetím místě jsou Spojené státy. V průběhu roku 2004 poklesl počet dojnic zhruba o půl milionu na 24 milionů kusů.

Průměrný počet krav na zemědělský podnik chovající skot na mléko se v EU zvýšil na 37. Největší takové zemědělské podniky mezi patnáctkou EU jsou ve Spojeném království (s průměrným počtem krav 110), nejmenší pak v Rakousku (10 krav).

27. EU je třetím největším producentem **hovězího masa** na světě (po Spojených státech a Brazílii). Od roku 2003 se stala čistým dovozcem hovězího masa; vyváží hlavně do Ruska a dováží hlavně z Jižní Ameriky. Za prvních devět měsíců roku 2004 činil celkový dovoz zhruba půl milionu tun a zvýšení bylo zaznamenáno u dovozů s plnou výší cla. To dokládalo silné konkurenční postavení některých dodavatelů hovězího masa.
28. Trh se **skopovým a kozím masem** se vyvíjel uspokojivě až do vyhlášení katarální horečky ovci na jihu Iberského poloostrova v říjnu 2004, po němž ceny poklesly. EU je druhým největším producentem **vepřového masa** na světě, prvním je Čína. V průběhu roku 2004 byly ceny pro chovatele prasat v EU velmi nestabilní a na konci roku se dostaly na velmi nízkou úroveň. Očekává se však, že by v roce 2004 měly ceny vzrůst.
29. V průběhu zhruba posledních šesti let došlo k velmi značnému zvýšení světové produkce **drůbežího masa**. Od roku 1998 bylo toto zvýšení v řádu 20 % ročně. Avšak v EU se produkce zvyšovala daleko menším tempem, asi o 3 % ročně. V roce 2000 se produkce v EU ve skutečnosti snížila kvůli propuknutí ptačí chřipky v Itálii. Další pokles produkce nastal v roce 2003, kdy se nemoc objevila v Belgii a Nizozemsku. Očekávalo se, že v roce 2004 produkce vzroste.

4. AGROMONETÁRNÍ ÚPRAVY

30. Agromonetární opatření přijatá v roce 2004 se omezila na stanovení přepočítacích koeficientů používaných na přímé podpory v těch členských státech, které nepřijaly euro.

5. ROZVOJ VENKOVA V ROCE 2004

31. Programy rozvoje venkova na období 2000–2006 jsou tvořeny: 68 programy rozvoje venkova – PRV – (spolufinancovanými záruční sekci EZOZF), 69 programy pro regiony v rámci Cíle 1, s opatřeními k rozvoji venkova (spolufinancovanými orientační sekci EZOZF) a 20 programy pro regiony v rámci Cíle 2, s opatřeními k rozvoji venkova (spolufinancovanými záruční sekci EZOZF).
32. V roce 2004 činily výdaje Společenství na rozvoj venkova přibližně 8 miliard EUR. Z této částky poskytla záruční sekce EZOZF přibližně 5 miliard EUR (od října 2003 do října 2004) a orientační sekce EZOZF asi 3 miliardy EUR (v kalendářním roce 2004). V roce 2004 schválila Komise úpravy 52 programů rozvoje venkova. Co se týče dříve schválených programů LEADER+, tak do konce prosince 2004 bylo vybráno 892 z 938 očekávaných místních akčních skupin.

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A LESY

33. V roce 2004 poskytla Komise koncepční vstup pro projekt IRENA¹ a předložila analytický rámec zahrnující identifikaci souboru 35 agro-environmentálních ukazatelů. Komise pokračovala v provádění „Akčního plánu pro biologickou rozmanitost v zemědělství“². V květnu 2004 bylo přijato nařízení Rady³, kterým byl vyhlášen nový víceletý program Společenství pro zachování, popis, sběr a využití genetických zdrojů v zemědělství. Několik členských států oznámilo Komisi jimi zavedená opatření týkající se koexistence geneticky modifikovaných plodin s konvenčním a ekologickým zemědělstvím. Komise tato oznámení hodnotila v souladu se zásadami uvedenými v jejím doporučení z roku 2003⁴.
34. V souvislosti s ochranou lesů před znečišťováním ovzduší⁵ a proti požárům⁶ pokračovala Komise v řízení projektů a národních programů 2000, 2001 a 2002. V kontextu Evropského lesnického informačního a komunikačního systému zahájila přípravnou akci. Jejím účelem je usnadnit přístup k informačním zdrojům o lesnictví a k databázím existujícím v EU a jejich využití. Pokračovaly práce na přípravě zprávy o provádění strategie EU pro lesnictví.

7. FINANCOVÁNÍ SZP V ROCE 2004

35. Výdaje v rámci SZP vycházejí z finančních výhledů stanovených na berlínském summitu v roce 1999 a upravených na kodaňském summitu na konci roku 2002 tak, aby odpovídaly finančním dopadům rozšíření EU.
36. Z celkových přidělů na závazky, zahrnuté ve výši 111 300 milionů EUR do souhrnného rozpočtu v roce 2004, byla záruční sekci přidělena částka 46 781,4 milionů (tj. 42 %). V roce 2003 tvořily závazky záruční sekce 45 % závazků zahrnutých do souhrnného rozpočtu. Výdaje záruční sekce EZOF sestávaly v roce 2003 z: vývozních náhrad (3 730 milionů EUR), nákladů na veřejné a soukromé skladování (930 milionů EUR), přímých podpor⁷ (29 690 milionů EUR), jiných intervencí týkajících se organizací společného trhu (5 410 milionů EUR) a ostatních výdajů, určených hlavně na rozvoj venkova (4 710 milionů EUR). Přímé platby zemědělcům byly tedy zdaleka největším typem podpor.
37. Co se týče orientační sekce EZOF, která financuje programy rozvoje venkova, platí, že v období 2000–2006 nedochází k žádnému snížení podpor. Ve skutečnosti opatření zaměřující se na zemědělské struktury a diverzifikaci venkovských oblastí, která byla

¹ IRENA je zkratka pro „Indicators Report on the integration of Environmental concerns into Agriculture policy“ – „Ukazatele začlenění ekologických hledisek do zemědělské politiky“.

² KOM(2001) 162 v konečném znění, svazek III.

³ Nařízení Rady (ES) č. 870/2004.

⁴ Doporučení Komise 2003/556/ES (Úř. věst. L 189, 29.7.2003, s. 36).

⁵ Nařízení Rady č. 3528/86 (Úř. věst. L 326, 21.11.1986, s. 2-4; zvláštní vydání ve finštině a švédštině, kapitola 3, svazek 22, s. 59).

⁶ Nařízení Rady (EHS) č. 2158/92 (Úř. věst. L 217, 31.7.1992, s. 3; zvláštní vydání ve finštině a švédštině, kapitola 3, svazek 44, s. 3).

⁷ Přímé platby, jak jsou definovány v příloze nařízení (ES) č. 1259/1999 ze dne 1. května 1999 (Úř. věst. L 160, 26.6.1999, s. 113).

až do roku 1999 financována orientační sekci EZOZF, jsou nyní financována záruční sekci.

38. Hodnocení: na poli tržní politiky bylo dokončeno hodnocení společných organizací trhu s tabákem a olivovým olejem. Pro odvětví vína byla podepsána smlouva; byla zveřejněna výzva k podání nabídek na banány a pokračily přípravné práce v oblasti vepřového masa, vajec a drůbeže i ekologických účinků společných organizací trhů s trvalými plodinami. Na poli politik pro rozvoj venkova byla dokončena studie o zahrnutí inovací Leader mezi hlavní témata, která byla zahájena v roce 2003.

8. ROZŠÍŘENÍ

39. Smlouva o přistoupení deseti přistupujících zemí vstoupila v platnost dne 1. května 2004. Nařízení⁸, kterým se upravuje znění reformy SZP tak, aby vzalo v úvahu rozšíření, a rozhodnutí⁹, kterým se upravuje Akt o podmínkách přistoupení tak, aby vzal v úvahu reformu SZP, byly přijaty 22. března 2004. Jednání s Bulharskem a Rumunskem o všech kapitolách byla uzavřena v prosinci 2004. Komise dále sledovala závazky, které tyto dvě země přijaly v průběhu jednání. Generální ředitelství pro zemědělství spolupracovalo úzce s GŘ pro rozšíření na přípravě studie Komise o dopadech přistoupení Turecka a vypracovalo návrh kapitoly o zemědělství. Podstatné příspěvky byly poskytnuty ke stanovisku Komise k žádosti Chorvatska o přistoupení. Stanovisko bylo přijato dne 20. dubna 2004.
40. Ke dni 1. května 2004 se osm z deseti přijímajících zemí v rámci programu SAPARD stalo členskými státy. Komise přijala různá opatření k usnadnění přechodu z programu SAPARD na programové nástroje rozvoje venkova, dostupné pro nové členské státy. Na konci prosince 2004 činila celková výše závazků agentur SAPARD ve prospěch příjemců 2 215 milionů EUR (souhrnná částka příspěvku EU).

9. MEZINÁRODNÍ VZTAHY

9.1. Mezinárodní organizace a dohody

41. EU pokračovala v účasti na různých zasedáních mezinárodních organizací. Co se týče Světové obchodní organizace (WTO), po neúspěšné ministerské poradě v Cancunu v září 2003 práce pokračovaly na jaře 2004 a vedly k velmi úspěšnému výsledku obchodních rozhovorů během července, završených uzavřením dohodnutého rámce.
42. EU se rovněž účastnila porad Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). V průběhu roku 2004 pokračily diskuse hlouběji v problematice narušování obchodu na základě pokračujících studií o „oddělení podpor od produkce“ a dopadu s rizikem související podpory na rozhodování o produkci.
43. Po ukončení jednání, vedených v průběhu roku 2004, bude Mezinárodní dohoda o olivovém oleji a stolních olivách nahrazena novou dohodou. Ve vztahu k rozvojovým zemím přijala v dubnu 2004 Rada akční plán EU, který má těmto zemím pomoci v boji proti jejich nadměrné závislosti na vývozu zemědělských komodit.

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 583/2004 (Úř. věst. L 91, 30.3.2004, s. 1).

⁹ Rozhodnutí Rady 2004/281/ES (Úř. věst. L 93, 30.3.2004, s. 1).

9.2. Dvoustranné a regionální obchodní vztahy

44. Pokud se týká jednání o dohodách o hospodářském partnerství v průběhu roku 2004, podílela se Komise na vypracování plánů pro šest zúčastněných regionů rozvojového světa. Probíhaly další diskuse o zbývajících problémech dohody mezi EU a Jižní Afrikou o víně a lihovinách.
45. Po ratifikaci ve všech státech EHP, včetně nových členských států EU, byla dohoda o Evropském hospodářském prostoru upravena tak, aby vzala ohled na rozšíření EU. V říjnu pověřila Rada Komisi vedením dalších dvoustranných jednání s Islandem o zemědělství. Bylo dosaženo dohody s Norskem o obnovení dvoustranných obchodních jednání o zemědělství v roce 2005. Probíhaly intenzivní rozhovory se Švýcarskem a byl dokončen balíček „dvoustranné dohody II“.
46. Komise vedla rozhovory s několika asijskými zeměmi o zpřístupnění trhů. EU vyslala do Indie inspekční tým s úkolem vyhodnotit informace získané v souvislosti s žádostí o schválení řady akreditačních agentur pro vývoz ekologických potravin. V rámci barcelonského procesu byly již uzavřeny dohody o přidružení se všemi středomořskými zeměmi. Předběžně byla uzavřena jednání o zemědělské části budoucí dohody o volném obchodě s Radou pro spolupráci v Perském zálivu.
47. S Rumunskem a Bulharskem byla uzavřena jednání v rámci příslušných evropských dohod o zohlednění rozšíření a poskytnutí dalších obchodních výsad v oblasti zemědělství. Provedení nových úprav se očekává počátkem roku 2005. Byla vedena intenzivní jednání se seskupením Mercosur (Jihoamerický společný trh) s cílem uzavřít dohodu o přidružení do října 2004. Tento termín však nebyl dodržen a jednání budou pokračovat v roce 2005. Vztahy s Ruskou federací byly s ohledem na dosažení dubnové dohody o ruském návrhu na zpřístupnění trhů v souvislosti s jejím přistoupením k WTO úspěšné.
48. Ve vztahu s USA byla vedena intenzivní jednání o komplexní EU/USA dohodě o víně. Jednání budou pokračovat v roce 2005.